

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

I. ΕΝΝΟΙΑ, ΣΗΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΚΥΡΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ 17- 79

1. Ὁ ὄρος Πατὴρ καὶ Διδάσκαλος.	17 - 20
2. Τὸ ἔργο τῶν ἐκκλ. συγγραφέων καὶ οἱ ἀφορμές του . . .	21 - 24
3. Οἱ Πατέρες θεολογοῦν μὲ φωτισμὸ τοῦ ἁγ. Πνεύματος . .	24 - 26
4. Ἡ ἀλήθεια καὶ τὸ πρῶτιστο θεολογικὸ ἔργο τῶν Πατέρων.	27 - 42
α) Γενικά.	27 - 32
β) Ἡ ἀλήθεια τῶν Πατέρων ὡς διασάφηση καὶ φωτισμὸς ἢ ἀποκάλυψη	32 - 35
γ) Ἡ προσφορὰ τοῦ Πατρὸς καὶ Διδασκάλου εἶναι διευ- ρυνση καὶ ὄχι βελτίωση τῆς γνώσεως	35 - 37
δ) Ἡ εἴσοδος εἰς τὸ «ἀπόθετον κάλλος», δηλ. εἰς τὸ «πλέον» τῆς ἀληθείας	37 - 42
5. Ὁρθοδοξία, γνησιότης καὶ κῦρος τῶν Πατέρων	42 - 48
6. Διαδοχικοὶ σταθμοὶ στὸ ἔργο τοῦ Πατρὸς καὶ Διδ.	48 - 51
7. Τὸ θύραθεν πνευματικὸ περιβάλλον καὶ ἡ σχέση του μὲ τοὺς Πατέρες (Δομὴ, μορφή, ἀλήθεια)	51 - 58
8. Τὸ ἔργο τῶν Πατέρων καὶ τὸ ἔργο τῶν φιλοσόφων	58 - 61
9. Παιδεῖα καὶ ἰδιομορφία τῶν Πατέρων	61 - 67
10. Οἱ Πατέρες καὶ οἱ Σύνοδοι τῆς Ἐκκλησίας.	67 - 69
11. Οἱ Πατέρες στὴν ἱστορία τοῦ πνεύματος	69
12. Τὸ πῶς τῆς κατανοήσεως καὶ ἐρμηνείας τῶν Πατέρων . . .	69 - 74
13. Οἱ Πατέρες καὶ ἐμεῖς (γιατὶ σπουδάζομε τοὺς Πατέρες) . .	74 - 77
14. «Ὁρισμὸς» τοῦ Πατρὸς καὶ Διδασκάλου. Τὰ γνωρίσμα- τά του.	77 - 79

II. ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΔΟΜΗ, ΟΡΙΑ, ΟΡΙΣΜΟΣ, ΚΑΤΑ- ΤΑΞΗ ΥΛΗΣ

80 - 96

1. Ἀντικείμενο καὶ δομὴ	80 - 83
2. Ὁρια	83 - 86
3. Ἡ Πατρολογία στὸ πλαίσιο τῆς ὅλης Θεολογίας	86 - 88
4. Τίτλος καὶ ὀρισμὸς τῆς Πατρολογίας	88 - 90

5. Διαίρεση καὶ κατάταξη τῆς ὕλης	90 - 96
III. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑΣ, ΣΥΛΛΟΓΕΣ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ, ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ	97 - 112
1. Ἱστορία	97 - 98
2. Συλλογές - ἐκδόσεις - μεταφράσεις	98 - 104
α) Συλλογές - ἐκδόσεις	99 - 101
β) Μεταφραστικές σειρές	101 - 104
3. Βοηθήματα	104 - 112
Ἐγχειρίδια ἢ συνοπτικά πατρολογικά ἔργα	104 - 106
Γενικά σχετικά ἔργα	106 - 108
Λεξικά	108
Ἀνατολικῶν γλωσσῶν φιλολογικά βοηθήματα	108 - 110
Initia - εὐρετήρια ἔργων, ἐκδόσεων βιβλικῶν παραπομπῶν	110
Κριτική ἔκδοση - χειρόγραφα - βιβλιοθῆκες	110 - 111
Βιβλιογραφικά - Περιοδικά	111
Θεολογικά ἐγκυκλοπαιδικὰ λεξικά	112
IV. ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΕΙΔΗ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	113 - 135
V. ΟΙ ΘΥΡΑΘΕΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ	136 - 159
1. Θρησκεία	136 - 145
α) Ἰουδαϊσμός	136 - 140
β) Ἑλληνική, ρωμαϊκὴ καὶ ἀνατολικὴ θρησκεία	140 - 142
γ) Μαρκιωνιτισμός	142 - 143
δ) Μανιχαϊσμός	143 - 145
2. Γνωστικισμός	145 - 150
3. Φιλοσοφία	150 - 157
4. Αἵρέσεις	157 - 159

Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο Σ Α Ι Ω Ν Α Σ

1. Κλήμης Ρώμης	160 - 164
(Ἐπιστολικοὶ Πατέρες)	164 - 165
2. Κήρινθος καὶ οἱ ἀρχαιότεροι γνωστικοὶ (Σίμων, Δοσίθεος, Μένανδρος)	165 - 167
3. Ὀδαὶ Σολομῶντος	167 - 170

4. Διδαχή (αί) τῶν ἀποστόλων	170 - 173
5. Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος :	
Γενική θεώρηση—Θεολογική προσφορά—Βίος—Ἔργα	173 - 180
6. Πολύκαρπος Σμύρνης	181 - 183
7. Κοδρᾶτος	183 - 184
(Ἀπολογηταί - βιβλιογραφία)	184 - 185
8. Ἐπιστολή δῆθεν τοῦ Βαρνάβα	185 - 186
9. Καρποκράτης καὶ Ἐπιφάνης	187
10. Παπίας	187 - 189
11. Ποιμὴν τοῦ Ἑρμᾶ	189 - 193
12. Ἀριστείδης	193 - 195
13. Ἀρίστων Πελλαῖος	195 - 196
14. Βασιλείδης	196 - 198
15. Ἰσίδωρος	198
16. Ὁμιλία ἀνώνυμη (ἢ δῆθεν Β' Ἐπιστολή τοῦ Κλήμεντα Ρώμης)	198 - 199
17. Ἀπόκρυφα καὶ γνωστικά :	200 - 223
Εἰσαγωγή	200 - 204
Ἀνευρέσεις ἀποκρύφων καὶ γνωστικῶν ἔργων	204 - 206
Τὰ ἀπόκρυφα καὶ γνωστικά ἔργα τοῦ Nag - Hammadi (Χηνοβοσκίου)	206 - 211
Εὐαγγέλια Ἰουδαιοχριστιανικά	211 - 212
Εὐαγγέλια γνωστικά χριστιανίζοντα	212 - 218
Πράξεις, Κηρύγματα, Ἐπιστολές καὶ Ἀποκαλύψεις ἀπο- στόλων	218 - 219
Διάφορα	222 - 223
18. Μαρτύριον Πολυκάρπου :	
Γενική θεώρηση - Τὸ κείμενο	223 - 227
19. Οὐαλεντῖνος	227 - 230
20. Μαρκίων	230 - 233
21. Ἰουστίνος. Ὁ ἀπολογητὴς καὶ μάρτυς :	
Γενική θεώρηση—Ὁ ἀνθρώπινος λόγος καὶ ἡ ἀλήθεια—Οἱ προφητεῖες τῆς Π.Δ. ἐπαλήθευσαν στὸ πρόσωπο τοῦ Χρι- στοῦ—Βίος—Ἔργα	233 - 244
22. Μαρτύριον τοῦ Ἰουστίνου (165).	245
23. Μαρτύριον Κάρπου, Παπύλου καὶ Ἀγαθονίκης	246
24. Ἀπολογία συριακὴ	246
25. Θεόδοτος γνωστικὸς	246 - 247
26. Μιλτιάδης καὶ Ἀπολινάριος Ἱεραπόλεως	247 - 248
27. Πτολεμαῖος καὶ Μᾶρκος	248 - 249
28. Ἰούλιος Κασσιανὸς	249

29. Ἡρακλέων	249 - 250
30. Μαρτύριον τῶν μαρτυρησάντων εἰς Λυδὸν	250 - 251
31. Κέλσος (ἔθνικὸς)	251 - 252
32. Περὶ μοναρχίας (ἀνωνύμου)	252 - 253
33. Ἑρμείας	253 - 254
34. Μοντανὸς	254 - 256
35. Σίβυλλαι	256 - 258
36. Μελίτων Σάρδεων :	
Γενικὴ θεώρηση—Ἔργα	258 - 265
37. Ἀπελλῆς	265
38. Φλωρίνος	266
39. Περὶ ἀναστάσεως	266 - 267
40. Διονύσιος Κορίνθου. Ὁ Οἰκουμενικὸς Διδάσκαλος	267 - 270
41. Μαρτύριον Σκιλλιτανῶν	270 - 271
42. Ἀθηναγόρας. Ὁ χριστιανὸς φιλόσοφος :	
Γενικὴ θεώρηση—Θεολογία—Ἔργα	271 - 278
43. Πρόλογοι Εὐαγγελίων καὶ Παύλου Ἐπιστολῶν	278 - 279
44. Μαρτύριον τοῦ Ἀπολλωνίου (ἢ Ἀπολλῶ)	279
45. Θεόφιλος Ἀντιοχείας :	
Γενικὴ θεώρηση—Ἔργα	280 - 284
46. Ἡγήσιππος	284 - 286
47. Τατιανὸς :	
Γενικὴ θεώρηση—Ἔργα	286 - 290
48. Λουκιανὸς ἀπὸ τὰ Σαμόσατα	291
49. Ἀνώνυμος ἀντιμοντανιστῆς	291 - 292
50. Ρόδων	292
51. Πολυκράτης Ἐφέσου. Ἐπιστολαὶ περὶ Πάσχα	292 - 293
52. Ἀπολλώνιος	294
53. Εἰρηναῖος Λυδῶν. Ὁ θεολόγος τῆς Παραδόσεως :	
Γενικὴ θεώρηση—Νέο κλῆμα—Ἐπέμβαση τοῦ κλίματος τῶν ἀπολογητῶν—Ἀνακεφαλαίωση—Ἡ θεολογία τῆς Παραδόσεως—Ἡ αὔξησις τοῦ ἀνθρώπου—Τὸ πρωτεῖο ἀληθείας—Βίος—Ἔργα	294 - 309
54. Πρὸς Διόγνητον (ἐπιστολὴ)	310 - 312
55. Θεόδοτος Βυζαντίου	312
56. Σέξτου Γνώμαι	313
57. Κανὼν Muratori	314
58. Ἀβερκίου Ἐπιγραφὴ	314 - 315
59. Ὑμνοὶ λειτουργικοὶ	315 - 318
60. Ἀπόκρυφα καὶ γνωστικά	318 - 324

Καινοδιαθηκικά	319 - 323
Παλαιοδιαθηκικά	323 - 324

ΤΡΙΤΟΣ ΑΙΩΝΑΣ

1. Μαρτύριον Περπέτουας και Φελίσσιτας	325 - 326
2. Σύμβολον Dêr - Balizeh	326
3. Λόγοι : α) Πρὸς Ἕλληνας και β) Παραρρητικὸς πρὸς Ἕλλη- νας (δῆθεν τοῦ Ἰουστίνου).	327
4. Μαρτύριον Ποταμιαίνης και Βασιλείδου	327 - 328
5. Σεραπίων Ἀντιοχείας	328
6. Μινούκιος Φῆλιξ Μάρκος	328 - 331
7. Γάϊος	331
8. Βαρδεσάνης. Φίλιππος και Ἀρμόνιος	332 - 334
9. Κλήμης Ἀλεξανδρέας και ἡ ἀλεξανδρινὴ θεολογικὴ σχολή : Γενικὴ θεώρηση—(Φίλων ὁ Ἰουδαῖος)—Ἡ ἀπόκρυφὴ παράδοσις—Οἱ θεωρίαι περὶ Λόγου και γνώσεως—Ἡ ἀξία τῆς φιλοσοφίας και τῆς ἠθικῆς—Ὁ γνωστικὸς χριστιανός- Βίος—Ἔργα—(Ἀλεξανδρινὴ σχολή)	334 - 356
10. Τερτυλλιανός. Ὁ σοφιστὴς χριστιανός : Γενικὴ θεώρηση—Ἐπιθετικὸς χαρακτήρας—Νομικὴ και ρητορικὴ - Φιλοσοφία - Θεολογία - Λατινικὴ γλῶσσα - Μοντανισμὸς - Βίος - Ἔργα	356 - 370
11. Ἰππόλυτος : Ἑλληνας θεολόγος - Ἀποφυγὴ ἄκρων - Καθαρότης πίστε- ως - Συγγραφέας παραδοσιακός - Ἀντιμετώπιση μοναρ- χιανισμοῦ - Βίος - Ἔργα	370 - 380
12. Διδασκαλία τῶν Ἀποστόλων	380 - 382
13. Σύμβολον ρωμαϊκόν	382 - 383
14. Σαβέλλιος	383 - 384
15. Σέξτος Ἰούλιος (Ἀφρικανός)	385 - 386
16. De Pascha computus	386
17. Ἀλέξανδρος Ἱεροσολύμων	386 - 387
18. Libelli	387 - 388
19. Ἀμμώνιος	388
20. Ἀπόκρυφα	388 - 392
21. Κορνήλιος Ρώμης	392
22. Ὠριγένης. Ὁ χαλκέντερος ἀλληγοριστὴς : Γενικὴ θεώρηση - Διδάσκαλος πνευματικὸς - Ὁ ἑρμηνευ- τῆς (ἀλληγορία) - Θεολογία και πνευματικὴ ζωὴ - Ὁρα- ματιστὴς τῶν ἐσχάτων - Βίος - Ἡ θέση τοῦ Ὠριγένης	

	στήν Ἐκκλησία - Ἔργα.	393 - 422
		423 - 426
23.	Νουατιανός	426
24.	Ad Novatianum	427
25.	Στέφανος Ρώμης	
26.	Κυπριανός Καρθαγένης:	
	Γενική θεώρηση - Τὸ μυστήριον τῆς μετανοίας - Μοναδικότης καὶ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας - Πρωτεῖο ἀληθείας - Βίος - Ἔργα.	427 - 441
		441 - 442
27.	Πράξεις Κυπριανοῦ (+258)	442
28.	Πόντιος.	442
29.	Ἀνώνυμα (δῆθεν Κυπριανοῦ)	443
30.	Adversus Judaeos	
31.	Διονύσιος Ἀλεξανδρείας (248 - 264/5):	
	Γενική θεώρηση - Ἡ εἰρήνη τῆς Ἐκκλησίας - Τὸ βάπτισμα τῶν αἰρετικῶν - Χιλιαστικὴ ἀντιλήψεις - Τὸ πρόσωπον καὶ ἡ σχέση Πατρὸς καὶ Υἱοῦ.	443 - 455
		456
32.	Διονύσιος Ρώμης.	456 - 457
33.	Φιρμιλιανός Καισαρείας	
34.	Γρηγόριος Νεοκαισαρείας ὁ Θαυματουργός:	457 - 461
	Γενική θεώρηση - Βίος - Ἔργα	461 - 464
35.	Παῦλος Ἀντιοχείας (Σαμοσατεὺς) καὶ Μαλχίων	464 - 465
36.	Μάνης.	465 - 467
37.	Θεόγνωστος	467 - 468
38.	Πρὸς παρθένους (δῆθεν Ἐπιστολαὶ Κλήμεντα Ρώμης)	468 - 469
39.	Μαρτύριον Μαρίνου	469
40.	Πράξεις Μαξιμιλιανοῦ	469
41.	Πράξεις Μαρκέλλου	469 - 470
42.	Μαρτύριον Montani et Lucii	470
43.	Μαρτύριον Πιονίου	470
44.	Μαρτύριον Mariani et Iacobi	
45.	De Execrandis gentium diis καὶ Carmena adversus Marcionitas (δῆθεν τοῦ Τερτυλλιανοῦ)	471
		471
46.	Ἐπιγραφή Πεκτορίου	
47.	Ἕμνοι λειτουργικοί :	
	Ἕμνος ἑωθινός - Ἕμνος ἑσπερινός - Ἕμνος τοῦ Πάσχα - Ἕμνος προσωδιακός - Ἕμνος Χριστουγέννων.	472 - 475
		475
48.	Ἀνώνυμα (δῆθεν Κυπριανοῦ)	476 - 478
49.	Ἀπόκρυφα	